480 π.Χ. Περσῶν ἐκστρατεία κατὰ τῆς Ἑλλάδος.
Λευκὴ ἀκτή. Τυρόδιζα. Δορίσκος. Αἶνος.
Ἕβρος. Στρυμών. Ἑλλήσποντος.

Ἀποθῆκαι ἐν Λευκῇ Ἀκτῇ, ἐν Τυροδίζῃ.
Γέφυρα ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου

«Καθ' ὃν δὲ χρόνον συνελέγοντο ἐν τῇ ἀσιατικῇ ἠπείρῳ αἱ παρασκευαὶ αὗται καὶ πορεῖαι ἐντὸς αὐτῆς ἐλαμβάνετο φροντὶς περὶ ἑτοίμων τινῶν πραγμάτων μεγάλου λόγου. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἦτο ἡ κατασκευὴ ἀποθηκῶν ἀναγκαιοτάτων εἰς τὸ στράτευμα ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ εἰς αὐτὸ καθ' ὁδὸν παροχὴ ἐπαρκῶν ἐπιτηδείων. Ἀπαιτουμένη δὲ ἦτο ἡ ἀνάγκη τοιαύτης μερίμνης μάλιστα κατὰ τὰ παράλια τῆς Θρᾴκης, ἐν οἷς ἥκιστα ἠδύναντο νὰ ἐφοδιασθῶσιν ἀπὸ τῶν πόρων αὐτῆς τῆς χώρας καὶ τῆς ἐλαχίστης βοηθείας τῶν ἐγχωρίων. Πρὸς τοῦτον δὲ τὸν σκοπὸν διετάχθησαν παμπληθεῖς Φοίνικες καὶ Αἰγύπτιοι ναυτικοί, ὅπως μεταφέρωσιν εἰς τὴν Θρᾴκην μεγίστας προμηθείας σιτίων καὶ χόρτου διὰ τὰ ὑποζύγια, συλλεγέντων κατὰ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Νείλου καὶ ἐν Ἀσίᾳ. Καὶ ἡ μὲν μεγίστη ἀποθήκη ἱδρύθη κατὰ τὴν Λευκὴν ἀκτὴν παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον, ἄλλαι δ' αὐτῆς ὅμοιαι ἀποθῆκαι κατεσκευάσθησαν ἐν Τυροδίζῃ παρὰ τὴν Προποντίδα, παρὰ τὸν Δορίσκον πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἕβρου παρὰ τοῦ Στρυμόνος τὴν Ἠιόνα ἐγγὺς τῶν ἐκβολῶν καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ἐδάφους παρὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμόν.

Κυρ. Ἑλ. Ἱσ.
Τ. Β΄. σ. 340

Τὸ δεύτερον δὲ τῶν μεγαλειωδῶν ἔργων ἦτο ἡ γεφύρωσις τ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

287 480 π.Χ. Ξέρξου ἐκστρατεία κατὰ τῆς Ἑλλάδος.
Φυσικὴ αἰτία. Πρόβλημα. Δορίσκος. Ἄθως.
Ἕβρος. Στρυμών. Ἑλλήσποντος.

Ἑλλησπόντου, ὅπως διαβιβασθῇ μὲν ἡ στρατιὰ εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν Ἤπειρον ἀβρόχοις ποσὶν ἐν πλήρει ἀσφαλείᾳ, χωρὶς νὰ ἦνε ἐκτεθειμένη εἰς τὸν ἔλεον τῶν ἀνέμων καὶ τῶν χειμώνων στενῶς δὲ συνδεθῇ ἡ ἀντιπέραν γῆ πρὸς τὴν κυριαρχοῦσαν ἤπειρον δίκην προαστείου τινὸς τῆς Ἀσίας. Ἡ δὲ γέφυρα διεζεύχθη παρὰ τὰ φρούρια τῶν Δαρδανελλίων, ἔνθα νῦν μάλιστα συνήθως ὁ ἀπὸ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην διάπλους ἀλλ᾽ ἐνδότερον πρὸς τὴν Προποντίδα ἐπὶ ἔνθα ἐξ ἑκατέρας τὰ ὑψώματα τῆς Ἀβύδου ἀπεῖχον ἀπὸ τῆς ἄκρας τῆς Σηστοῦ ἑπτὰ μόνον στάδια 1 καὶ ἔνθα ἐξ ἑκατέρου μέρους καὶ ἐπ᾽ αὐτοῦ τοῦ μᾶλλον ἀποκειμένου ἄκρου τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς ὑπάρχουσι πεδιάδες πρόσφοροι πρὸς διευκόλυνσιν τῆς πορείας τῆς στρατιᾶς. Κατεσκευάσθη δὲ ἡ ἐκ πλοίων γέφυρα διπλῆ, ὅπως αἱ στρατιαὶ διαβῶσι ταχύτερον καὶ ἄνευ κωλύματος.

Συγχρόνως δὲ πρὸς τὰ δύο ταῦτα μέτρα διωρύχθη ὁ ἰσθμὸς ὁ συνέχων τὴν χερσόνησον τοῦ Ἄθω πρὸς τὴν Ἤπειρον ὅπως προφυλαχθῇ ὁ στόλος ἀπὸ συμφορᾶς ὁμοίας πρὸς τὴν πλήξασαν τὸν Μαρδόνιον πρὸ δώδεκα ἐτῶν 2.

---

(1) Σήμερον τὸ εὖρος τοῦ πορθμοῦ εἶνε πανταχοῦ μεγαλύτερον.
(2) Ἡρόδοτος VII, 21, 122. Κατὰ τὸν Στράβωνα (VII σ. 331) Δημήτριος δ᾽ ὁ Σκήψιος οὐκ οἴεται πλευσθῆναι τὴν διώρυχα ταύτην· μέχρι μὲν γὰρ δέκα σταδίων γεώδη καὶ ὀρυκτὴν εἶναι διωρύχθαι·

480 π.Χ. Περσῶν ἐκστρατεία κατὰ τῆς Ἑλλάδος

Θρᾴκη ἀκτή Ποτίδαια Δορίσκος Αἶνος.
Ἕβρος Στρυμὼν Ἑλλήσποντος.

Ὅτε δὲ ἀνηγγέλθη εἰς τὸ γενικὸν ἀρχηγεῖον ἡ ἀποπεράτωσις τῶν τριῶν ἐκείνων μεγάλων ἔργων, ἔδωκεν ὁ μέγας βασιλεὺς τὴν διαταγὴν τῆς ἐκ τῶν Σάρδεων ἐκκινήσεως. Ἐφαίνετο δὲ ὅτι εἶχον ἤδη παρακάμψει τὰς μεγίστας τῶν δυσχερειῶν. [illegible] δ' ἐπὶ πλάτος [illegible], καθ' ὃ σήμερον εἶναι [illegible] σχεδόν τι τὸ μῆκος, ὅσον οὐ μικρὸν ἐπιχωματωθέν δι' ὅλου μέχρι θαλάσσης εἰ δὲ καὶ μέχρι δεῦρο, οὐχ εἰ κατὰ βάθους ὥστε πόρον γενέσθαι πλωτόν. Τὸ διόρυγμα ἀναφέρει ἄλλως καὶ ὁ Θουκυδίδης (IV, 109). Ταχέως δὲ ὁ πόρος περιέπεσεν εἰς ἀχρηστίαν βραχὺν χρόνον μετὰ τὴν διόρυξιν. [Τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διορύξεως ἢ τουλάχιστον τὸν διάπλουν αὐτῆς θεωρεῖ μὲν πλάσμα τῶν ψευδομένων Ἑλλήνων ὁ Ἰουβενάλιος (Satir. X, 173) ἀμφισβητοῦσι δὲ πολλοὶ τῶν νεωτέρων, ἐν οἷς ὁ Niebuhr (Vorträge über alte Geschichte Τομ. Α' σ. 403), ὁ Stein (ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἡροδότου VII, 24) καὶ ὁ Wecklein (Über die Tradition der Perserkriege σ. 20), πρὸς οὓς ἀντεπεξέρχεται ὁ Hauvette (Hérodote historien des guerres médiques σ. 291 κ.ε.) ἀναφερόμενος εἰς τὰ καὶ σήμερον] σωζόμενα λείψανα τῆς διώρυγος περὶ ὧν ἴδε ~~[Voyage en Macedoine~~ [Choiseul-Gouffier Voyage en Grèce Τομ. Β' σ. 138 κ.ε.] Cousinery [Voyage en Macedoine] Τομ. Β' σ. 153 [Leake Travels in Northern Greece Τομ. Γ' σ. 24, 125 καὶ London Geographical Journal Τομ. VII, σ. 61 κ.ε.

480 π.Χ. Περσῶν ἐκστρατεία κατὰ τῆς Ἑλλάδος.
Θράκη Ἀκτή Προποντίς Δορίσκος Ἄθως
Ἕβρος Στρυμών Ἑλλήσποντος

Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκκινήσεως ἔφθασεν ἄγγελμα δυσάρεστον διαψεῦσαν τὰς χρυσᾶς ἐκείνας προσδοκίας. Χειμὼν αἰφνιδίως ἐπερχόμενος εἶχε ἐκταράξει τὸν Ἑλλήσποντον καὶ καταστρέψει ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν τὰς μετ' ἀρρήτων μόχθων συντεθείσας γεφύρας. Ἡ δὲ ἀγγελία αὕτη κατέστησεν ἔξαλλον ὑπ' ὀργῆς τὸν βασιλέα· οὐδ' ἤθελε καὶ νὰ φαντασθῇ, ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ τι ἐπὶ τῆς γῆς τὸ ἀντιτιθέμενον εἰς τὰ σχέδια αὐτοῦ· πᾶσαν δ' ἀποτυχίαν ἐθεώρει ἀνίερον ἀντίστασιν κατὰ τῆς βασιλικῆς αὐτοῦ δυνάμεως, ἔγκλημα ἄξιον φρικτῆς τιμωρίας. Διὸ τῶν μὲν ἐπιστατησάντων εἰς τὴν ζεῦξιν τῶν γεφυρῶν ἀπετμήθησαν αἱ κεφαλαί καὶ αὐτὰ δὲ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῶσιν ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν. Περιχαρεῖς οἱ Ἕλληνες ἐθρύλουν ἁπανταχοῦ ὅτι ὁ Ξέρξης διέταξε νὰ μαστιγώσωσι τὸν Ἑλλήσποντον καὶ καταδύσωσιν εἰς τὸ πέλαγος ἁλύσεις πρὸς ἔνδειξιν ὅτι καὶ ὁ Ἑλλήσποντος ἦτο δοῦλος τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ ἔπρεπε καὶ αὐτὸς νὰ ὑπακούῃ αὐτοῦ χωσίως οὐ μὴν ἀλλὰ ὅτι ἐπαρρησιάσατο καὶ ἐκο-

---

Καλοῦσι δ' ἔτι καὶ σήμερον τὸν τόπον οἱ χωρικοί Πρόβλακα (προαύλακα) Τὴν δ' ἐπιστασίαν τῶν ἔργων διορύξεως εἶχε κατὰ Ἡρόδοτον (VII, 117) ὁ Ἀρταχαίης. Προβ. Diels (Hermes τόμ. XXII, σ. 424)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

480 π.Χ. Περσῶν στρατεία κατὰ τῆς Ἑλλάδος
Θρακικὴ ἀκτὴ [illegible] Δορίσκος Αἶνος
Ἕβρος Στρύμων Ἑλλήσποντος.

θύουν ἀρὰς κατὰ τοῦ πικροῦ ὕδατος 1.
Ἔπειτα δὲ ἀνετέθη ἡ ἀνακαίνισις τῶν γεφυρῶν εἰς ἄλλους ἀρχιτέκτονας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ κάλοι οὓς εἶχον ἐπίτει ἀπὸ ἀκτῆς εἰς ἀκτὴν εἶχον ὕπαρξιν, ὡς ἔλεγον, [illegible] ἀδύνατοι, συνέστρεψαν ἀμφότερα τὰ εἴδη τῶν σχοινίων τά τε ἐκ παπύρου τὰ ποιηθέντα ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τὰ ἐξυφανθέντα ἐκ βύβλου ὑπὸ Φοινίκων ἐργατῶν.

---

(1) Ἡ αὔξησις τῆς ὑπερβολῆς ἐν τῇ ἑλληνικῇ παραδόσει (Ἡροδότου VII, 35) ἀπὸ τῆς μαστιγώσεως τοῦ Ἑλλησπόντου μέχρι τῆς ὑπὸ ὀλίγων διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου τιμωρίας καθιστᾷ τὴν ὅλην διήγησιν λίαν ὕποπτον. Αἱ δὲ ὑπὸ τοῦ Grote [A history of Greece ἐκδ. 1869 Τομ. Δ' σ. 360 Γερμ. μετάφρ. [ἐκδ. β. Τομ. Γ σ. 15] ἐπαγόμεναι ἀναλογίαι ἐξηγοῦσι κυρίως μόνον τὴν γένεσιν τοιούτων διηγήσεων, ἀλλὰ δὲν χρησιμεύουσιν εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας αὐτῶν. Οἱ Ἕλληνες, ἀεὶ θεωροῦντες ἤδη αὐτὴν τὴν ζεῦξιν τῆς γεφύρας καθ' ἑαυτὴν ὡς δέσμευσιν, ἠδύναντο εὐκόλως νὰ ἐπινοήσωσι διὰ τῆς φαντασίας αὐτῶν ἔτι μᾶλλον τὴν εἰς τὰ αἰθέρια αὐτῶν ἀντιστρατευομένην δεσποτικὴν βίαν ἣν ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν φύσιν. Πρβλ. K. Otfr. Müller Kleine deutsche Schriften Τομ. β' σ. 77. [ὁ Spiegel Eranische Altertumskunde Τομ. Β' σ. 31, σημ. 1 θεωρεῖ ὅτι μὲν τῶν σιδηρῶν [illegible]

480 π.χ. Περσῶν ἐκστρατεία κατά τῆς Ἑλλάδος
Λευκή ἀκτή Τυρόδιζα Δορίσκος Ἠιών.
Ἕβρος Στρυμών Ἑλλήσποντος.

Διά δέ μεγάλων ξυλίνων μηχανημάτων [καλουμένων ὅπλων ὑπό τοῦ Ἡροδότου], συνέδεσαν καί ἀμφοτέρας τάς ἀκτάς κατέτειναν τούς κάλους ἄνωθεν τῶν πλοίων, ἅτινα στερεούμενα ὑπό ἀγκυρῶν ἐρριμμένων, ἦσαν συνδεδεμένα καί ἀπετέλουν διπλῆν γραμμήν. Καί ἡ μέν ἑτέρα αὐτῶν ἔκειτο πρός τήν Προποντίδα καί συνίστατο ἐκ πλοίων τριακοσίων ἑξήκοντα, ἡ δ' ἑτέρα, ἡ πρός δυσμάς κειμένη, ἐκ πλοίων τριακοσίων δέκα τεσσάρων. Ὕπερθεν δέ τῶν πλοίων ἔστρωσαν ἰκρία σανίδων, ἅτινα μετεβλήθησαν οὕτως εἰς γεώφορον, ἐπιφορηθέντος χώματος ὅπερ ἐστοιβάχθη. Τέλος δέ ὠρθώθησαν ἀμφοτέρωθεν τῆς ὁδοῦ ξύλινοι φραγμοί, ἵνα μή φοβῶνται τά ὑποζύγια καί οἱ ἵπποι ὑπερορῶντες τήν θάλασσαν κατά τήν διάβασιν. Εἶχον δ' αἱ γέφυραι καί διάκοψιν οὕτως, ὥστε νά ἦτο δυνατή δι' αὐτῶν διάβασις μικροτέρων τοὐλάχιστον πλοίων. Ἦτο δέ τοῦτο τόσῳ μᾶλλον ἀναγκαῖον καθ' ὅσον ὑπῆρχεν ἡ πρόθεσις νά διατηρηθῶσιν αἱ γέφυραι ἐν ἐνεργείᾳ ἐπί μακρόν (*).

ρίαν [illegible] ἐγγύηκον καί ἀναλογίαν τῆς [illegible]νου σιδήρου [illegible] τῶν δοκῶν, περί δέ τῆς μαστιγώσεως φρονεῖ ὅτι ὑπό τίνος ἀνακριβοῦς διασώζει εἰς ἡμᾶς ἡ παράδοσις λόγος ἀμφισβητεῖται τάς ἱεράς ~~ταινίας~~ ἐργασίας τῶν μάγων, φερόντων τήν ῥάβδον αὐτῶν εἰς καθαρι-ζόντων τό ἱερόν στοιχεῖον. Ἴδε καί Wecklein Über die Tradition der Perserkriege σ. 19. κτλ. Hauvette Hérodote σ. 298.

480 π.Χ. Περσική ἐκστρατεία κατά τῆς Ἑλλάδος

Θρακική ἀκτή Προποντίς Δορίσκος Αἶνος
Ἕβρος Θράκη Ἑλλήσποντος.

(1). Οὕτω τό γιγάντειον ἔργον κατωρθώθη τό δεύτερον ἤδη ἀσφαλέστερον καί διαρκέστερον ἤ τό πρῶτον. Ἀλλά πρίν ἤ ὁ μέγας βασιλεύς καταλίπῃ τήν Ἀσίαν, ἐπῆλθον διοσημίαι ἐξ ἅς παρ' οὐδενός δεινοῦ ἠδύνατο νά μηνύσωσιν [illegible]. Κεραυνοί μέν ἐπιπίπτουσιν ἀπό τῆς Ἴδης, ἐν ᾧ ἡ στρατιά διήρχετο διά τῆς τρωϊκῆς χώρας, τοῦ δέ Σκαμάνδρου ἐπέλιπε τό ῥεῖθρον τοῦθ' ὅπερ ἦτο [illegible] καί κακόν προμήνυμα τῆς λειψυδρίας ἐξ ἧς ἔμελλε νά ταλαιπωρηθῇ ὁ στρατός ἐν χώραις ἀνύδροις. Τέλος δ' ἔφθασαν εἰς τόν Ἑλλήσποντον, καί συγχρόνως ἦλθεν τόν στόλον προσορμίσαντα ἐκ τῆς Ἰωνίας [illegible] διά τῶν [illegible] αὐτοῦ τόν πορθμόν. Καί πρῶτον ὁ Ξέρξης παρεκάθη ἐν Ἀβύδῳ ἀπό προεξέδρας λίθου λευκοῦ, κατασκευασθείσης ἐπίτηδες ὑπό κοινοῦ εἰς τό θέαμα ἁμίλλης καί [illegible] μάχης τῶν πλοίων, ἔπειτα δ' ἐξέπεμψεν ὀπίσω τόν θεῖον Ἀρτάβανον, ὅν κατέστησε διοικητήν τοῦ οἴκου αὐτοῦ καί κυβερνήτην τοῦ βασιλείου, καί ἤρξατο ἡ πορεία δι' ἧς ἐν ἑπτά ἡμέραις διεβιβάσθησαν οἱ λαοί τῆς Ἀσίας εἰς τήν Εὐρώπην. Ὁ δέ στόλος κατέπλευσε τόν Ἑλλήσποντον καί συνηντήθη μετά τῆς ἠπειρωτικῆς στρατιᾶς παρά τόν Δορίσκον ἐν τῇ εὐρείᾳ πεδιάδι τοῦ Ἕβρου, ἔνθα ἔκειτο

---

(1). Ὁ χρόνος καθ' ὅν ἐγένετο ἡ ζεῦξις τῆς γεφύρας εἶναι [παρά τήν χρονολογικήν παράγραφον τοῦ Ἡροδότου VII 36] αἰνιγματώδης. [Διά μακρῶν πραγματεύεται τά κατά τήν γέφυραν τοῦ Ἑλλησπόντου ὁ Hauvette ἔνθ' ἀν. σ. 293 κ. ἑ.

480 π.Χ. Περσών εκστρατεία κατά της Ελλάδος
Θρακική ακτή. Πυράσσα. Δορίσκος. Αίνος.
Έβρος. Ελαιούντος. Ελλήσποντος.

τείχος μέγα Περσικής φρουράς. Εκεί δ' εν τοις συνόροις των χωρών ων επαρχιάρχει επήλθεν εις τον Ξέρξην η όρεξις να επιδείξη όλην αυτού την μεγαλοπρέπεια, λαμβάνων και αυτός έννοιαν αυτής. Και τα μεν πλοία ανεσύρθησαν εις ξηράν επεχειρήθη δε αρίθμησις της όλης στρατιάς. Έπειτα στρατός τε και στόλος προεχώρησαν ομοίως μέχρι του όρους Άθω. Και τα μεν πλοία διεπεραιώθησαν ταχέως ελίσσοντα διά του πορθμού, και περιέπλευσαν έπειτα τας δύο άλλας χερσονησίδας γλώσσας της Χαλκιδικής· ο δε πεζικός στρατός επορεύθη καθ' ευθείαν διά των ράχεων της Χαλκιδικής προς το άκρον του Θερμαϊκού κόλπου. Εν τη γωνία δε αυτής συνηνώθησαν τα δύο τμήματα της στρατιάς. Ήδη είχον διαβή το κινδυνωδέστατον μέρος της οδού χωρίς να επέλθη εχθρική επιδρομή παρά των ορεσιβίων ~~φύλων~~ λαών. Τας δε παμμεγίστας δαπάνας της συντηρήσεως της στρατιάς είχον ήδη αναλάβει αι παράλιοι πόλεις. Εν δε τοις ωρισμένοις τόποις ένθα κατηυλίζοντο ηύρισκον παρασκευασμένα σιτία και άλφιτα, οίνον, κτήνη και πτηνά, καταλύματα και σκηνάς. Τέλος δε η μεν ηνωμένη στρατιά επηυξήθη διά της προσχωρήσεως των Παιόνων και των Θρακών, ο δε στόλος διά πλοίων των παραλίων πόλεων της Θράκης συμπαρακολουθησάντων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ